

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/432– /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva budapesti lakos által benyújtott rendőri intézkedés elleni panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 294/2010. (V. 19.) számú állásfoglalásának megállapításaira – az intézkedő rendőr hangnemére és becsmérítő kifejezésére irányuló panasznak

helyt adok,

a rendőri intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazása tekintetében a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2009. július 4-én a Budapest V. kerületi Erzsébet téren 18:30 óra körüli időben „békés, beszélgető polgárokat” és „nagy mennyiségű” rendőrt látott, a József Attila utcát pedig a Rendőrség lezárta. Panaszában leírja, hogy „ezen fegyveres bűnözők egy csoportja 19 óra 10 perc körüli időben állat módra rá támadt”. Könnygázzal lefújták, megverték, és letépték róla az „egészségvédelmi okból” használt úszószemüvegét. Előállításakor általa elfogadhatatlan módon üvöltöttek vele, a földön húzták, mely közben cipőjét is elvesztette.

Előállításakor a BRFK Gyorskocsi utcai objektumába történt, ahol „még kb. két óra hosszat” az udvaron várakoztatták, megbilincselve. Bilincset csak „dr. Morvai Krisztina és ifjú Hegedűs Lóránt Nagytiszteletű lelkész úr” megérkezése után vették le róla.

Ezt követően az épületbe kísérték, majd onnan a Budapesti Nyomozó Ügyészség Belgrád rakparti épületébe. Kihallgatták, majd megtörtént őrizetbe vétele. Az Ügyészségről visszatértek vele a Gyorskocsi utcai épületbe, és sérüléseit orvos látta el. Panaszolta, hogy a felírt gyógyszereknek nem kapta meg mindegyikét. Másnap (2009. július 6-án) az Ügyészségen ismét kihallgatták, bírósági tárgyalására 2009. július 7-én került sor. Leírja, hogy a tárgyalás után „Stummer Attila vérbíró úr meghozta a rendőrállam képviselő elvárásának megfelelő, bűnösségemet megállapító ítéletet...”

A „beadványban” leírtakat a panaszos összességében a „Banánköztársasági katonai diktatúrák rendőrségének viselkedését idéző” eljárásnak, emberi és alkotmányos jogainak sérelmeként értékeli, valamint kérte a Panasztestületet a maga és „215 békés polgár sérelmére elkövetett bűncselekmények” kivizsgálását, és a helyszínen készült videofelvételek kiadását.

A panaszos a fenti rendőri intézkedés miatt panaszt terjesztett elő a Független Rendészeti Panasztestületnél. A Panasztestület a 294/2010. (V. 19.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a Panaszossal szemben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor. Az állásfoglalásra is figyelemmel az Országos Rendőrfőkapitány a panasz elbírálása kapcsán 2010. július 27-én 29000-105/432-11/2009. RP. számon határozatot hozott, melyben a panaszt elutasította.

A határozattal szemben a panaszos a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő. A Fővárosi Bíróság 27.K.34.985/2010/7. számon hozott ítélete az határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

A Fővárosi Bíróság ítéletében úgy határozott, hogy a hatóság a bíróság által megállapítottak alapján hozzon új döntést.

A Fővárosi Bíróság ítéletében a panaszos által előadottakat az emberi méltóság megsértése körében alaposnak tartotta. A panaszos által csatolt videofelvétel tartalmának vizsgálata alapján a bíróság megállapította, hogy az egyik rendőr a panaszosnak a következőket mondta: „*Nem tanultál igaz? Nem volt elég! Nem volt elég, te kis gyíkgeci? (...) elég volt? Mindjárt fejberúglak, aztán...*”

A Fővárosi Bíróság ítéletében rámutatott arra, hogy a rendőr mint közfeladatot ellátó személy az állam nevében lép fel, intézkedéseit az állam képviselőjében fogatosítja. Erre, illetőleg az emberi méltósághoz való alapjogra tekintettel megengedhetetlen, és az Alkotmány 54. § (1) bekezdésébe (emberi méltósághoz való alapjog), valamint az Rtv. 2. § (1) bekezdésébe (a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait) ütközik, hogy az intézkedést fogatosító rendőr a panaszost az idézett becsmélő kifejezéssel és hangnemmel illette. Az ítélet kitért arra is, hogy a rendőr, mint az állam képviselője, egyik alapvető feladata az emberi méltóság tiszteletben tartása és védelme, a rendőr pedig, közfeladata ellátása során a saját véleményét félretéve, pártatlanul, semlegesen köteles az intézkedéseit ellátni, tartózkodva bármely személy vagy helyzet értékelésétől. Így tehát a rendőrnek – függetlenül saját véleményétől – kötelessége a felperes emberi méltóságának tiszteletben tartása.

Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította a panaszos emberi méltóságának sérelmét.

A Fővárosi Bíróság a 2010. július 27. napján kelt 29000-105/432-11/2009.RP. számú határozat azon hivatkozását, amely szerint a szóváltás tisztázására polgári bírósági úton van lehetőség nem találta alaposnak. E körben az ítélet hivatkozott az Rtv. 92. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre, miszerint akinek (...) rendőri intézkedés (...) alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Erre figyelemmel mutatott rá a bíróság arra, hogy a hatóság köteles lett volna a panaszos e kifogásának vizsgálatára és a bíróságnak a határozat felülvizsgálata során meg kellett állapítania a panaszos emberi méltósághoz való sérelmét.

E körülményekre tekintettel a Fővárosi Bíróság a határozatot hatályon kívül helyezte és hatóságomat új eljárás lefolytatására kötelezte, melynek során a fent kifejtettek szem előtt tartásával kell a panasznak ebben a tekintetben helyt adni.

II.

A rendelkezésre álló rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

Budapest rendőrfőkapitánya a 01000/36775/2009. ált. számú egyedi utasításával 2009. július 4-én 00 órától 24 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján. A rendelkező rész értelmében az állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényekre érkezőket és megakadályozza a jogsértések kialakulását. Ennek keretében igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajthatott végre. A fokozott ellenőrzést elrendelő utasítás indokolása szerint 2009. július 4-re nagy számú demonstráció megtartását jelentették be Budapest területére, amely rendezvényeken várhatóan jelentős lesz a résztvevők létszáma.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000-105-716-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint 2009. július 4-re Budapest területére 16 bejelentés érkezett a Rendőrséghez a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) szerint minősülő rendezvény megtartásáról, ezen belül hét rendezvényt kívántak az V. kerületben tartani. Két bejelentő a Szent István térre, két bejelentő a Kossuth térre, további egy-egy bejelentő az Arany János utcába, a Markó utcába és a Nádor utcába jelentett be rendezvényt. A két Szent István téri rendezvény napirendjeként a következőket jelölték meg: „beszéd a Szabadság téren zajlott jogsértésekről”, illetve „szimpátiatüntetés a koncepciók perék áldozatai mellett”; az egyik Kossuth téri rendezvény

célja a következő volt: „tiltakozó tüntetés a Szabadság téri tüntetés megtiltása miatt”, míg a másik Kossuth téri rendezvény bejelentője napirendet nem jelölt meg.

Annak ellenére, hogy az V. kerületi Erzsébet térre a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt nem jelentettek be 2009. július 4-re, aznap délután több száz fős csoportosulás jelent meg ott azzal a céllal, hogy egy bejelentés nélküli rendezvényen vegyenek részt.

A megjelenteket 16 óra 58 perckor szólították fel a terület elhagyására, figyelmeztették a helyszínen maradókat, hogy őket igazoltatják és előállítják. A helyszínen készült video felvétel alapján a felhívás szövege: *„Hölgyeim és Uraim! A rendőri erők műveleti parancsnoka nevében tájékoztatom Önöket, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vesznek részt. Megkérem / a törvény nevében felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat hagyják abba, oszoljanak szét, a területet (a Bajcsy-Zsilinszky úton/a Károly körúton) az Astoria irányába hagyják el! Ellenkező esetben a rendőrség a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 59. § (1) bekezdésében foglalt intézkedéseket és kényszerítő eszközt fog alkalmazni.”* A BRFK 01000-105-794-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszelevele arra is kitért, hogy a felszólítások és figyelmeztetések 20:31 óráig folyamatosan jól hallhatóan folytatódtak.

A felszólításnak a rendezvény résztvevői nem engedelmeskedtek, ezért 17 óra 19 perckor a rendőrök megkezdték a kilátásba helyezett igazoltatásokat és előállításokat. A tömeg egy része 18 óra 07 perckor a rendőröket megtámadta, kövel, palackokkal, betondarabokkal dobálták a sorfalat, és a cselekményeket felszólítás ellenére sem hagyták abba. Az események kapcsán összesen 190 főt állítottak elő az Erzsébet térről.

A panaszos előállításáról készült 01140/511913/2009/id. számú rendőri jelentés szerint az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, az átvizsgálásra a 31. § (1) bekezdése, az előállítására a 33. § (1) a) pontja alapján – „szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogás” – került sor. A jelentés szerint a rendőr kényszerítő eszközt (testi kényszert és bilincset) alkalmazott.

A panaszost a helyszínről célzottan ki akarták emelni, aki azonban a tömegben elmenekült. A jelentés szerint magatartásával mindvégig megvalósította a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenséget, „amikor a kiemelés megkezdődött, és sikertelensége után a szakasz visszafelé hátrált, [a panaszos...] a kiemelésben aktívan részt vevő [...] r. fhdgy.[-ot] bal kezén a csukló magasságában egy alkalommal a jobb lábával [...] megrúgta.” A panaszost ezután a tanult fogások alkalmazásával a tömegből kiemelték. Ennek során hámsérülése keletkezett, a karja megrándult. A kiemelés során erősen rúgkapált, az egyik intézkedő rendőrt ismételten megrúgta, melynek következtében cipője leesett. A cipő felkutatása eredményre nem vezetett.

A panaszos a gépjárműhöz kísérése közben továbbra is aktívan ellenállt, megpróbálta magát a vezetés alól kivonni, rángatózott, testét elengedte, cipeltette magát. A történetekről videofelvétel készült.

A panaszost a történetek után hivatalos személy elleni erőszak büntetének megalapozott gyanúja miatt őrizetbe vették. Az iratokból megállapítható, hogy ügyében a bíróság elmarasztaló ítéletet hozott.

II. 1. A panaszossal szemben fogatosított intézkedés jogalapjának vizsgálata.

2009. július 4-én délután, több száz fős tömeg tagjaként a Budapest V. kerületi Erzsébet téren a panaszos jelen volt egy előre be nem jelentett, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen. A rendőri erők a helyszínen hangosbemondón keresztül 16 óra 58 perctől

kezdődően több alkalommal felszólították a téren tartózkodókat, hogy jogsértő magatartásukat hagyják abba, távozzanak, illetve figyelmeztették őket, hogy aki nem tesz eleget a felszólításnak, azt igazoltatják majd előállítják. 17 óra 19 perctől megkezdték a kilátásba helyezett intézkedések foganatosítását. A helyszínen tartózkodó panaszos, a felszólítások ellenére, annak ellenállva, több társával a földre ült, és ellenállásukat erősítendő, karjaikat összefonták a mellettük ülő karjaival. A panaszossal az intézkedő rendőr személyesen is közölte, hogy cselekményével szabálysértést követ el, egyenruháját vegye le, a teret pedig hagyja el. A panaszos a már személyesen neki címzett felszólításnak sem engedelmeskedett, annak ellenére, hogy az első felszólítást követően 20:31 óráig *(három óra és tizenkét percen át)* a felszólítások a hangosbemondón keresztül szakadatlanul, jól hallhatóan ismétlődtek.

Az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e, és ha igen mely okot jelölték meg a tér elhagyására történő felszólítás alapjaként. A videofelvétel alapján tényszerűen megállapítható, hogy a hangosbemondón 16:58 órától 20:31 óráig folyamatosan hallható volt mind az intézkedés jogalapja, mind a kilátásba helyezett kényszerítő eszközök, valamint a tér elhagyásának iránya is.

Minderre kizárólag a panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének értékelése érdekében került sor. A Gytv. 14. (3) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében, miszerint ha a rendezvényt feloszlatják, a rendezvény résztvevője a feloszlatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlatás jogellenességének megállapítására, jelen eljárás a rendezvény feloszlatása jogellenességének kérdésében nem foglalt állást.

Az intézkedés – így az igazoltatás – okát a BRFK vezetője által egyedi utasításban elrendelt fokozott ellenőrzés, valamint e feladatok ellátása során észlelt, a panaszos által elkövetett cselekmények képezték. A panaszos a több órán át folyamatosan elhangzó, majd az ellenállása miatt vele szemben intézkedést kezdeményező rendőr egyedi felszólításának sem engedelmeskedett, ekkor nyilvánvalóan megszegte azon törvényi rendelkezésből eredő kötelezettségét, hogy a rendőri intézkedésnek engedelmeskedjen.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése alapján a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

A Legfelsőbb Bíróság egy másik eset kapcsán megállapította, hogy: *„(...) a felperes rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételével fejezheti ki egyet nem értését az ellene foganatosított intézkedéssel szemben, azonban a helyszínen - ellenszegülésével - nem bírálhatja felül a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításnak egyet nem értés esetén is köteles eleget tenni (...)”.* (BH2009.382)

Hasonló álláspontra helyezkedett az Ember Jogok Európai Bírósága is: *„a kérelmező elmulasztotta saját magatartásának kritikai értékelését akkor, amikor azon egyszerű kötelezettséggel találta magát szemben, hogy eleget tegyen a rendészeti szervek egyik tagja által hozzá intézett törvényes felszólításnak – ez a kötelezettség egy demokratikus*

társadalomban az általános állampolgári kötelezettségek része.” (Barta kontra Magyarország, 26137/04. sz. kérelem)

Önmagában e tipikus magatartást jogszabály szabálysértésként büntetni rendeli: az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 23.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései szerint, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. E szabálysértés elkövetése miatt indított eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Emellett a panaszos a jogerős bírósági ítélet hatályát, a jogerősen felozlatott társadalmi szervezet egyenruhájában, annak tevékenységeként feltüntetve, tömegesen fellépő személyek csoportjának tagjaként negligálta, tagadta. Ezáltal a jogállamiság egyik értéktartalmú alapelemét a független bíróságok ítélkezési tevékenységét nyíltan, mások számára észlelhető módon semmibe vette. E magatartás olyan markánsan kifejezett, így kihívó közösségellenességet hordoz magában, melyről az intézkedést elrendelő rendőri vezető, illetve a panaszossal szemben intézkedő rendőr alappal feltételezhette, hogy szabálysértést valósíthat meg e cselekményével is a panaszos. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése szerint aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

II. 2. A panaszossal szemben fogatosított kényszerítő eszközök jogalapjának vizsgálata.

II.2.1. Előállítás vizsgálata.

A panaszos a vele szemben intézkedő rendőrökre rátámadt, ezért – mivel szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték – elfogására került sor. Elfogását követően az intézkedést továbbra is erőszakos hangnemben és agresszív viselkedéssel akadályozta. Ezek alapján tényszerűen megállapítható, hogy a panaszolt előállítás kellő jogalappal történt: a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, és bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú mértéke kellő alapot szolgáltatott a panaszos előállítására.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés *b) és f)* pontok alapján a rendőr előállíthatja azt a személyt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; aki a szabálysértést az abba hagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

Az előállítás tényére, jogalapjára és jogszerűségére vonatkozó panaszt tehát – mint alaptalant – elutasítom.

III. 2. 2. A bilincs használatának vizsgálata.

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. §-a részletezi, melynek (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abba hagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni

ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

Az Rtv. indokolása szerint a bilincs a szökés és a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

A panaszos magatartása, valamint az Rtv. 48. §-ában foglalt törvényi felhatalmazás és annak indokolása alapján megállapítom, hogy az intézkedő rendőr jogszerűen, szakszerűen és indokoltan, továbbá az arányosság követelményeinek figyelembevételével alkalmazta a kényszerítő eszközt, így álláspontom szerint a bilincshasználat kapcsán alapjogsérelem nem történt. Különösen igaz ez azért, mert a panaszost szándékos bűncselekmény elkövetésén érték tetten, valamint magatartása kifejezetten agresszív volt.

II. 2. 3. A könnygáz használatának vizsgálata.

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szembeni könnygáz használattal kapcsolatban nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, mely a kényszerítő eszköz használatát alátámasztaná, ezért az ebben a körben előadott kifogást, a bizonyítékok hiányára tekintettel, elutasítom.

III. 3. Előállítás végrehajtásának módja tekintetében az alábbiak kerültek megállapításra.

A panaszos sérelmezte, hogy az udvaron kellett állnia az előállító helyiségbe történő befogadása előtt. Az Rtv. 18.§ (2) bekezdése alapján a Rendőrség gondoskodik a fogvatartott személy elhelyezéséről, melyet a Szolgálati Szabályzat 51. § (1) bekezdése azzal pontosít, hogy az „előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzését szolgáló más helyiségben kell elhelyezni”.

A fenti jogszabályi kötelezettséget nem sértette az a panaszos által jelen esetben sérelmezett gyakorlat, mely szerint az előállított személyek egy részét a fogda udvarán helyezték el. Tekintettel arra, hogy az előállított személyek rendkívül nagy számban voltak jelen, a befogadás folyamatának átlagos idejét ezen objektív ok rendkívüli módon lelassította. Az előállítás ideje alatt készül el ugyanis a rendőri jelentés, amely csak akkor szolgálhat alapjául a további eljárásnak, ha kellően részletes, pontos és tartalmazza a megfelelő jogszabályi hivatkozásokat. Ez a tevékenység időigényes. Ugyancsak időigényes az előállított személy előállítóban történő elhelyezése is.

Figyelemmel az előállítottak – már említett – nagy létszámára, az előállításra általában használatos helyiségek túlszűfoltak voltak, így nem volt megoldható minden előállított személy külön előállító helyiségben történő elhelyezése. A fogda udvarán történő elhelyezés megfelelt azonban azon fentebb említett jogszabályi kötelezettségnek, mely szerint a jogszabályi megfogalmazásból eredő vagylagosságnak megfelelően a biztonságos őrzést szolgáló más helyiségben is el lehet helyezni az előállított személyt, mely követelménynek a fogda udvara minden kétséget kizáróan megfelelt. Azon körülmény, hogy nevezettet a fogda udvarán állva várakoztatták, nem tekinthető embertelen és megalázó bánásmódnak.

A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az előállítás során elhagyta az úszószemüvegét, valamint a cipőjét. Ezzel kapcsolatban megállapításra került, hogy ez az önhibájából történt, illetőleg a rendőri jelentésből egyértelműen kiderül, hogy a cipő felkutatása eredménytelen maradt, ezért nem lehetett azt később utána vinni.

Mindezekre tekintettel a panaszt mind az előállítás módja, mind pedig az elveszett tárgyak tekintetében elutasítom.

II. 4. Az intézkedés hangneme és a rendőrök által használt kifejezések vizsgálata.

A panaszos panaszában előadta és kifogásolta, hogy a rendőrök vele méltatlanul üvöltöttek.

A Fővárosi Bíróság fenti hivatkozott ítéletében foglalt indokok alapján a panasz e részét alaposnak találtam, annak helyt adok.

II. 5. A panaszosnak a Budapesti Nyomozó Ügyészségre szállítást követő részei kapcsán az alábbiak állapíthatók meg.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) II. rész, IX. fejezet IV. cím (Jogorvoslat a nyomozás során) 196. § (1) bekezdése szerint „akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.” A Budapesti Nyomozó Ügyészségnek a helyszínen lévő képviselője a rendőröknek a panaszos Belgrád rakpartra történő szállítására adott utasítást, nyomozati cselekmények elvégzése céljából, melyekre sok is került (a panaszos őrizetbe vétele is megtörtént).

A büntetőeljárásnak alapvető garanciális eleme, hogy az azzal kapcsolatban előterjesztett panaszokat a nyomozást felügyelő szerv bírálja el. A jogalkotó azzal, hogy a folyamatban lévő büntetőügyekkel kapcsolatban a Be. megfelelő fejezetében önálló jogorvoslati utat biztosít, azt kívánja garantálni, hogy az ilyen panaszokkal kapcsolatos eljárást valóban az arra illetékes szerv folytassa le. A fentiek alapján a panasznak e részeit részeit (kihallgatás időtartama, bilincshasználat, orvosi vizsgálat, a gyógyszereket érintő panasz, védekezéshez elégtelen idő) – hatáskör hiánya miatt – érdemben nem vizsgáltam.

III.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában az előállítás időtartamára vonatkozóan tett megállapításával és az azokból levont következtetésekkel a határozat II. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület állásfoglalásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is megállapította azért, mert a helyszínen hangosbemondón keresztül folytatott felszólítások alkalmával nem mondták be a rendőri intézkedések pontos indokát.

A rendőri intézkedést megelőző felszólítás egyértelmű utalást tett arra, hogy a rendezvény jogellenes ezért kell a helyszínt elhagynia a felszólított személyeknek. A jogellenességre vonatkozó rendőrségi állítást az Rtv. szerint a panaszos a helyszínen nem mérlegelhetette, és engedelmisségét sem tehetette mérlegelése eredményétől függővé. Ezen szigorú engedelmisségi kötelezettség ellentételezéseként a törvény a panaszos részére – függetlenül a rendőri közleménytől – jogorvoslati lehetőségként panaszjogot biztosít, és garanciális elemként a panaszt formális eljárás keretében rendeli elbírálni.

Az Rtv. 92. § (1) és (2) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a

Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

Az Rtv. 93/A. (7) bekezdése valamint a 93/B. § (1) bekezdése alapján az országos rendőrfőkapitány a panaszról a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásának kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni. Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

A panaszos ebben az ügyben élt jogorvoslati jogával, és a panaszának érdemi elbírálása a törvényi rendelkezéseknek megfelelő eljárásban jelen határozattal megtörtént. Ezért a Panasztestület fenti megállapításával nem értek egyet, az általa sérelmesnek tartott rendőri közlemény tartalma közvetve sem okozott jogtól való megfosztást, a panaszost jogsérelem emiatt nem érte. A Panasztestületnek az említett állásfoglalásában a panaszos igazoltatása és előállításának jogalapja tekintetében tett megállapításaival és következtetéseivel egyetértek.

A Panasztestület állásfoglalásában több oldalon keresztül a panaszügyön túlmutató, általános, a rendezvény feloszlata jogszerűségét is érintő megállapításokat is tesz, ezért fontosnak tartom leszögezni, hogy a jelen határozat kizárólag a panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűségét vizsgálja, és a lefolytatott közigazgatási eljárás nem terjedt ki – a fent írtak alapján nem is terjedhetett ki – a Panasztestület állásfoglalásában tett valamennyi megállapításra.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 18. §(1) bekezdés, 19. § (1) bekezdése, 29. § (1) és (3) bekezdései, 30. § (1) és (3) bekezdései , 33. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdés b) és f) pontjai, 48. §, 92. § (1) és (2) bekezdései, 93/ A § (7) és (9) bekezdései, valamint a 93/B § (1) bekezdése;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése;
- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése;
- az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 23.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 51. § (1) bekezdése.

Budapest, 2011. december „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány